

Η ελπίδα του κόσμου

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

α) Στις πέντε Κυριακές της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής διαβάζονται κατά τη διάρκεια της Θείας Λειτουργίας αποσπάσματα από την προς Εβραίους Επιστολή. Σε αυτήν αναφέρονται κυρίως γεγονότα και πρόσωπα της Παλαιάς Διαθήκης, τα οποία προτυπώνουν και προεικονίζουν την ενανθρώπιση του Υιού και Λόγου του Θεού, την επί γης πορεία του, τον σταυρό και την Ανάστασή του. Αλλά και στις λατρευτικές συνάξεις των άλλων ημερών του Τριωδίου κυριαρχούν μεσσιανικά κείμενα της Παλαιάς Διαθήκης. Με τον τρόπο αυτόν συμβολικά και εμπειρικά η Εκκλησία μυσταγωγεί στο μυστήριο της πίστεως και προετοιμάζει για τη μεγάλη “διάβαση”, το Πάσχα των χριστιανών.

β) Όπως ακριβώς ο Θεός τήρησε τις υποσχέσεις του προς τον πατριάρχη Αβραάμ και παρουσιάστηκε αξιόπιστος στους παλαιούς χρόνους, έτσι και ο Χριστός

αποτελεί σταθερό σημείο αναφοράς και βέβαιη ελπίδα του κόσμου σε κάθε εποχή. Κι όπως ο γενάρχης Αβραάμ έμεινε ακλόνητος στην πίστη του, παρότι αντιμετώπισε μεγάλες προκλήσεις, έτσι και οι χριστιανοί καλούνται να μείνουν εδραίοι και αμετακίνητοι στη πίστη τους. Ο Αβραάμ υπερέβη τον εαυτό του κάνοντας απόλυτη υπακοή στο θέλημα του Θεού, αφού αποφάσισε να οδηγήσει τον γιο του τον Ισαάκ προς τη θυσία. Αλλά και ο Θεός, βλέποντας την άδολη πίστη του πιστού δούλου του, παρενέβη με θαυμαστό τρόπο και την απέτρεψε.

γ) Η ελπίδα των χριστιανών συμβολίζεται με άγκυρα. Κι όπως το πλοίο σταθεροποιείται με αυτήν και αποφεύγει τον κίνδυνο των κυμάτων, έτσι και ο χριστιανός που έχει την ελπίδα του στον Θεό διατηρεί σταθερό σημείο αναφοράς. Η ελπίδα αυτή, όπως διδάσκει ο όσιος Ισαάκ ο Σύρος, προέρχεται από την καρδιακή πίστη, είναι δε καλή όταν γίνεται “μετά γνώσεως και διακρίσεως”. Διότι υπάρχει και η ψευδής ελπίδα, που ταυτίζεται με την ουτοπία, στην οποία παραπέμπουν τους ανθρώπους διάφορα πολιτικά συστήματα. Η ουτοπία όμως διαψεύδεται σε καθημερινή βάση, σε αντίθεση με τη χριστιανική ελπίδα που ζωογονείται από το μέλλον και κρατά τον άνθρωπο σε πνευματική εγρήγορση.

δ) Η ελπίδα αυτή δραστηριοποιεί τον χριστιανό, τον οδηγεί σε φιλότιμη τήρηση των θείων εντολών και δεν τον ντροπιάζει ποτέ. “Ο χάνος και αμελής εις το έργον της αρετής δεν δύναται να έχει τοιαύτην ελπίδα, παρά μόνο εκείνος, όστις πάντοτε καθ’ όλας τας περιστάσεις ευρίσκεται μετά του Θεού διά της καλλονής των εαυτού έργων, και υψώνει τα όμματα της καρδιάς αυτού προς αυτόν”, διδάσκει ο όσιος Ισαάκ. Οπότε, η χριστιανική ελπίδα δεν συνδέεται με κάποια αόριστη ονειροπόληση του μέλλοντος, αλλά με στερεή πνευματική εργασία στο παρόν.

ε) Η έλλειψη ελπίδας έχει επιζήμια αποτελέσματα για την πνευματική ζωή. Στην πατερική παράδοση επισημαίνεται ότι: “Χαλεπότερον του αμαρτάνειν εστί το απελπίζειν”. Και αλλού τονίζεται ότι η αμαρτία είναι ανθρώπινη, η απελπισία και η απόγνωση δαιμονική, ενώ η ειλικρινής μετάνοια θεανθρώπινη. Ως παραδείγματα προβάλλονται οι δύο μαθητές του Χριστού, Ιούδας και Πέτρος. Τον πρώτο, η απελπισία και η απόγνωση τον οδήγησαν στην απώλεια. Τον δεύτερο, η ειλικρινής μετάνοια και τα καθαρτικά δάκρυα τον λύτρωσαν οδηγώντας τον σε συνάντηση με τον Αναστημένο Χριστό.

στ) Η υπομονή στις θλίψεις και το θάρρος μπροστά στις δυσκολίες της πνευματικής ζωής διατηρούν ζωντανή την ελπίδα στον Θεό. Η ελπίδα είναι η διάσταση της πίστεως που δεν σχετίζεται με το παρελθόν και το παρόν, αλλά εκτείνεται και στο μέλλον. Στον παρόντα κόσμο οι άνθρωποι του Θεού, που αξιώνονται θείων δωρεών και θεοπτίας, μυσταγωγούνται εμπειρικά στην

αιωνιότητα. Προγεύονται τα μέλλοντα αγαθά, έστω κι αν τα γνωρίζουν “εκ μέρους”. Η μερική γνώση των θείων μυστηρίων ενισχύει την πίστη και την ελπίδα, και προσδίδει σε αυτές βέβαιο χαρακτήρα. Στην αιωνιότητα, επειδή όλες οι θείες αλήθειες θα επιβεβαιωθούν εμπειρικά, η πίστη και η ελπίδα δεν χρειάζονται. Τότε θα έχει αξία μόνο η αγάπη.

ζ) Τα τελευταία χρόνια, η ελπίδα του ανθρώπου στηρίχθηκε εξολοκλήρου στις επιστημονικές ανακαλύψεις, την τεχνολογία και τη διαρκή έρευνα για επίλυση όλων των προβλημάτων. Απαξιώθηκε το παρελθόν, έγινε ευδαιμονοθηρικό το παρόν και στράφηκε το ενδιαφέρον κυρίως στο μέλλον. Όμως, “ήδη από καιρό άρχισε η αντίστροφη μέτρηση. Τα πράγματα που στήριξε ο άνθρωπος την ελπίδα του τον απογοητεύουν. Η σχετικότητα των λύσεων που προσφέρουν, η πολλαπλότητα των νέων προβλημάτων που δημιουργούν, αλλά και οι σοβαρές απειλές που προδιαγράφουν για το μέλλον γίνονται διαρκώς εμφανέστερα. Ο άνθρωπος αισθάνεται ότι βρίσκεται σε αδιέξοδο” (Γ. Μαντζαρίδης). Η επίγνωση της τραγικής κατάστασης και η έμπνευση από το πρόσωπο του Χριστού, που αποτελεί την “Ελπίδα του κόσμου”, μπορεί να δώσει διέξοδο, ανοίγοντας φωτεινό παράθυρο στο μέλλον.

(Εφημ. Μακεδονία Απρίλιος 2011)